

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 258/05-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť E. R. a Ľ. R., obaja bytom R., zastúpených advokátkou JUDr. K. P., Ž., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 42/2005 z 19. mája 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. R. a Ľ. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 18. júla 2005 doručené podanie E. R. a Ľ. R., obaja bytom R. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. K. P., Ž., ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť na porušenie základných ľudských práv a slobôd*“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 42/2005 z 19. mája 2005 tým, že najvyšší súd nevyhovел ich dovolaniu.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že sa na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 107/02 domáhali určenia hraníc medzi nehnuteľnosťami. Okresný súd vyzval sťažovateľov na odstránenie väd podania. Sťažovatelia žalobný petit upravili a zároveň oznámili súdu, že k žalobnému návrhu nemôžu pripojiť geometrický plán, pretože tento je možné vyhotoviť iba v rámci znaleckého dokazovania v súdnom konaní. Okresný súd žalobný návrh odmietol ako neurčitý a nezrozumiteľný, pretože v prípade jeho prevzatia do súdneho rozhodnutia by nebola zaručená jeho formálna i materiálna vykonateľnosť. V odvolacom konaní Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) potvrdil uznesením sp. zn. 5 Co 412/04 uznesenie okresného súdu s tým, že žalobný petit je neurčitý a nezrozumiteľný. Proti uzneseniu krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie odôvodnené tým, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 42/2005 dovolanie odmietol ako neprípustné. Sťažovatelia sa domnievajú, že žalobný petit nemohli formulovať inak, preto podľa nich neboli dané podmienky na odmietnutie žaloby v zmysle § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Najvyšší súd podľa nich odmietnutím dovolania porušil právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Najvyšší súd SR v konaní 3 Cdo 42/2005 porušil právo E. R..., L. R..., domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 42/2005 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktorú je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť ich advokátovi JUDr. K. P., Ž., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľov, podľa ktorej okresný súd, krajský súd a najvyšší súd (pozn.: petit smeruje iba proti najvyššiemu súdu) odmietli sťažovateľom spravodlivosť, pretože nepovažovali ich žalobný návrh za dostatočne presný.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako k orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) právo na súdnu ochranu sa však nestotožňuje s procesným úspechom.

Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu sú rozhodnutia, ktorými ústavný súd prikazuje posudzovať žalobný návrh prísne, aby mohlo byť riadne rozhodnuté vo veci, ale nie prehnane formalisticky (IV. ÚS 1/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). Účelom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je chrániť nositeľov tohto práva pred svojvoľným odmietnutím rozhodnúť ich vec.

V danom prípade najvyšší súd v súlade so svojou právomocou riadne posúdil rozhodnutie odvolacieho súdu. Najvyšší súd zistil, že odvolací súd nepochybil, keď zamietol odvolanie proti uzneseniu okresného súdu, ktorým zastavil konanie, pretože napriek výzve v zmysle § 43 ods. 1 OSP navrhovateľ opravil žalobný návrh tak, že nebol materiálne vykonateľný. Okresný súd teda umožnil navrhovateľom upraviť návrh, ale ani nový žalobný návrh neumožňoval pokračovať v konaní. Účastníci boli zastúpení právnym zástupcom, ktorý má vedomosti, ako sa má presne formulovať žalobný návrh.

Najvyšší súd (ako aj súdy nižších stupňov) sa vecou sťažovateľov zaoberal a pri rozhodovaní o ich občianskoprávnej veci postupoval v súlade s procesnoprávnymi predpismi (Občiansky súdny poriadok), neodňal teda sťažovateľom právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd súčasne konštatoval, že sťažovatelia môžu kedykoľvek opätovne podať žalobu, keďže im v tom nebráni prekážka veci rozhodnutej. Na základe uvedených skutočností ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov ako neprípustnú odmietol, pretože nevyčerpali možnosti ochrany svojich označených základných práv, ktorých porušenie namietajú, v konaní pred všeobecnými súdmi.

Ústavný súd sa po preskúmaní obsahu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 42/2005 Z. z. stotožnil s názorom tohto súdu: *„Podľa dovolacieho súdu problém nedostatočnej určitosti petitu žaloby nespočíval v tom, že jeden z... pozemkov je vedený v katastri nehnuteľností a druhý ešte v pozemkovej knihe... Od požiadavky určitosti formulácie petitu nebolo možné ustúpiť napriek tomu, že obstaranie podkladov pre presnejšiu formuláciu petitu môže byť spojené s ťažkosťami... Napriek uvedeným ťažkostiam žalobcovia mali, pokiaľ sa chceli vyhnúť odmietnutiu ich podania, presne vymedziť žalobný*

petit (napríklad na základe aktualizácie dostupných pozemkovoknižných alebo katastrálnych máp mali už v žalobe alebo v jej doplnení, na ktoré ich vyzval súd, čo i laicky graficky označiť, kadiaľ podľa ich názoru prechádza hranica pozemkov, určenia ktorej sa domáhajú)...

Vzhľadom na to, že žalobcovia 1, a 2, (sťažovatelia, pozn.) napriek súdnej výzve petit žaloby uvedeným spôsobom nešpecifikovali a vadu (neurčitosť) predmetného podania neodstránili, postupoval súd prvého stupňa správne, keď toto ich podanie odmietol (§ 43 ods. 2 O. s. p.); rovnako správne postupoval odvolací súd, keď jeho uznesenie ako vecne správne potvrdil. Pretože sa súdy riadili zákonom, nie je opodstatnené tvrdenie žalobcov, že ich postupom im bola odňatá možnosť pred súdmi konať [§ 237 písm. f) O. s. p.].“

Kedže ústavný súd zistil, že označené rozhodnutie najvyššieho súdu, resp. jeho odôvodnenie nebolo svojvoľné či arbitrálne, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľov namietajúcich porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2005